

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Michał Jakubowski
Protokolant:	sekretarz sądowy Łukasz Grochowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa **T. C., P. C., D. S., A. D., H. B., E. O.**

przeciwko (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P.

o zadośćuczynienie

orzeka

1. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powódki T. C. kwotę 55.000 zł (pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
2. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powoda P. C. kwotę 33.000 zł (trzydzieści trzy tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
3. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powódki D. S. kwotę 33.000 zł (trzydzieści trzy tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
4. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powódki A. D. kwotę 37.600 zł (trzydzieści siedem tysięcy sześćset złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 30 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
5. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powódki H. B. kwotę 33.000 zł (trzydzieści trzy tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
6. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powódki E. O. kwotę 33.000 zł (trzydzieści trzy tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28

lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

7. W pozostałym zakresie powództwa: T. C., P. C., D. S., A. D., H. B., E. O. oddała.
8. Zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz powódki T. C. kwotę 721,70 zł (siedemset dwadzieścia jeden złotych siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.
9. Zasądza od powoda P. C. na rzecz pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. kwotę 1.056,73 zł (tysiąc pięćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.
10. Zasądza od powódki D. S. na rzecz pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. kwotę 1.252,99 zł (tysiąc dwieście pięćdziesiąt dwa złote dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.
11. Zasądza od powódki A. D. na rzecz pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. kwotę 424,01 zł (czteryście dwadzieścia cztery złote jeden grosz) tytułem zwrotu kosztów procesu.
12. Zasądza od powódki H. B. na rzecz pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. kwotę 840,49 zł (osiemset czterdzieści złotych czterdzieści dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.
13. Zasądza od powódki E. O. na rzecz pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. kwotę 1.252,99 zł (tysiąc dwieście pięćdziesiąt dwa złote dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.
14. Zasądza od powodów: T. C., P. C., D. S., A. D., H. B., E. O. solidarnie na rzecz pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. kwotę 1579,36 zł (tysiąc pięćset siedemdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.
15. Nakazuje pobrać od powodów: T. C., P. C., D. S., A. D., H. B., E. O. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 714,80 zł (siedemset czternaście złotych osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.
16. Nakazuje pobrać od pozwanej (...) z siedzibą w S. działającej przez Oddział w P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 11.194,19 zł (jedenaście tysięcy sto dziewięćdziesiąt cztery złote dziewiętnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt XXV C 167/16

UZASADNIENIE

Pozwem z 26 stycznia 2016 r. powodowie T. C., P. C., D. S., A. D., H. B., E. O. wystąpili o zasądzenie od pozwanego (...) z siedzibą w S. działający przez Oddział w P. na rzecz:

1. T. C. kwoty 100 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
2. P. C. kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
3. D. S. kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
4. A. D. kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 października 2014 r. do dnia zapłaty,
5. H. B. kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
6. E. O. kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2015 r. do dnia zapłaty.

Powodowie wnieśli nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenia powodowie wskazali, iż wywodzą je z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku śmierci męża i ojca A. C. (1), który zginął w dniu 07 lipca 2014 r. na skutek obrażeń ciała doznanych w wypadku drogowym z udziałem kierującego pojazdem mechanicznym posiadającym ubezpieczenie OC u pozwanego. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego, pozwany przyznał T. C. kwotę 25 000,00 zł, A. D. kwotę 22 000,00 zł zaś pozostałym powodom kwoty po 12 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, które to kwoty pomniejszył o 80% z tytułu przyczynienia się A. C. (1) do przedmiotowego wypadku (pозew – k. 3-18).

(...) z siedzibą w S. działający przez Oddział w P. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany potwierdził, iż przyjął odpowiedzialność gwarancyjną za szkodę na osobie A. C. (1), wypłacając powodom w toku postępowania likwidacyjnego wskazywane w pozwie kwoty, pomniejszone o 80% przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. Pozwany wskazał jednakże, iż ustalenie i wypłata świadczeń na rzecz powodów, nastąpiła przed wydaniem przez sąd karny wyroku uniewinniającego kierującą pojazdem mechanicznym posiadającym ubezpieczenie OC u pozwanego. Jedyłą i wyłączną przyczyną wypadu z 07 lipca 2014 r. było nieprawidłowe zachowanie rowerzysty A. C. (1). Ponadto zdaniem pozwanego dochodzone przez powodów kwoty zadośćuczynienia uznać należy za wygórowane, nie przystające do okoliczności sprawy. Pozwany zakwestionował także wskazywane w pozwie daty odsetek ustawowych, podnosząc, iż ewentualne odsetki winny zostać orzeczone od dnia wyrokowania (odpowieź na pozew – k. 140-145).

Przed zamknięciem rozprawy strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska (oświadczenia stron zawarte w protokole rozprawy z 27 sierpnia 2018 r. – k. 697).

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 07 lipca 2014 r. około godziny 13:00 w Ł. na drodze nr (...) doszło do zderzenia samochodu C. (...) o nr rej. (...) – kierowanego przez M. K. z rowerzystą A. C. (1). W wyniku zderzenia pojazdu mechanicznego z rowerem oraz doznanych obrażeń ciała, śmierć na miejscu zdarzenia poniósł A. C. (1) (okoliczności bezsporne).

Do wypadku doszło na wyjściu z łuku drogi skierowanego w prawo w prosty odcinek drogi, której jezdnia posiadała dwa pasy ruchu, po jednym pasie ruchu dla każdego kierunku ruchu. Szerokość asfaltowej jezdni wynosiła 6,5 m. Jezdnia posiadała po obu stronach asfaltowo – trawiasto – gruntowe pobocza o szerokości 1,1 m.

Kierująca pojazdem mechanicznym, bezpośrednio przed miejscem zaistnienia zdarzenia, poruszała się z prędkością około 75-80 km/h w obszarze niezabudowanym na suchej nawierzchni asfaltowej jezdni, pasem ruchu o szerokości około 3,25 m. Kierujący rowerem A. C. (1) poruszał się w tym samym kierunku z prędkością około 20 km/h, znajdując się około 0,5 m od prawej krawędzi jezdni.

Kierująca samochodem osobowym marki C. dostrzegła poruszającego się przed nią rowerzystę i rozpoczęła manewr wyprzedzania pojazdu jednośladowego w miejscu w którym oś jezdni wyznaczona była linią podwójną ciągłą, na którą najeżdżanie i przejeżdżanie było niedozwolone, w granicach pasa ruchu, którym poruszali się uczestnicy zdarzenia. Podjęcie tego manewru przez kierującą samochodem osobowym z uwagi na szerokość pasa ruchu, pojazdu mechanicznego, ograniczenie w postaci podwójnej linii ciągłej nie pozwalało na wyprzedzenie rowerzysty (poruszającego się ówczesnie około 0,5 m od prawej krawędzi pasa ruchu) z zachowaniem bezpiecznej odległości, wynoszącej nie mniej niż 1 m odstępu od wyprzedzanego rowerzysty.

Przed końcem podwójnej linii ciągłej, oddzielającej przeciwległe pasy ruchu, w momencie rozpoczęcia przez M. K. manewru wyprzedzania pojazdu jednośladowego, A. C. (1) bez uprzedniej sygnalizacji, podjął manewr skrętu w lewo

w kierunku środka pasa jezdni w celu dojazdu do znajdującej się przed nim w odległości kilku metrów przerywanej linii poziomej, oddzielającej przeciwległe pasy ruchu, a następnie przecięcia w przeznaczonym do tego miejscu, przeciwległego pasa ruchu i skrętu w lewo w znajdujący się kilka metrów dalej zjazd z drogi nr (...) do prywatnej posesji.

Do najechania przez kierującą pojazdem marki C. na tył roweru kierowanego przez A. C. (1), doszło po upływie około 1,7 sekundy od chwili podjęcia, przez kierującego pojazdem jednośladowym, manewru zamiany toru ruchu na bliższy osi jezdni, w miejscu występowania poziomego oznakowania – podwójnej linii ciągłej.

Przyczyną zaistnienia zdarzenia było zachowanie się obojga uczestników w sposób niezgodny z zasadami zachowania bezpieczeństwa ruchu drogowego obowiązującymi w miejscu zaistnienia zdarzenia. Kierująca samochodem osobowym rozpoczęła manewr wyprzedzania rowerzysty w miejscu nie pozwalającym jej z uwagi na szerokość pasa ruchu (ograniczonego podwójną linią ciągłą) oraz pojazdu na wyprzedzenie rowerzysty z zachowaniem bezpiecznego odstępu, niedostosowania prędkości do zaistniałej sytuacji drogowej. Kierujący pojazdem jednośladowym mógł natomiast z uwagi na zasadę ograniczonego zaufania, zmienić tor ruchu na bliższy osi jezdni dopiero po uprzednim upewnieniu się o możliwości jego podjęcia oraz jego zasygnalizowaniu z odpowiednim wyprzedzeniem poprzez uniesienie lewej ręki (dowód: sprawozdanie z badań, szkic, zdjęcia z miejsca wypadku, protokół oględzin miejsca wypadku, notatka urzędowa [w] aktach II K 471/14; zeznania M. K. – k. 468v, 493-498; pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków A. A. wraz z załącznikami – k. 530-581, ustana opinia uzupełniająca – k. 622-623, pisemna opinia uzupełniająca wraz z załącznikami – k. 647-652).

W chwili przedmiotowego zdarzenia A. C. (1) miał (...) lat. Od 1971 roku pozostawał w związku małżeńskim z powódką T. C. (...) lat) z którą posiadał piątkę zstępnych: H. B. (43 lata), D. S. (...) lat), E. O. (...) lat), P. C. (...) lat), A. D. (...) lat) (okoliczności bezsporne; dowód: skrócony odpis zgonu A. C. (1) – k. 54; skrócony odpis aktu małżeństwa A. D. – k. 75; skrócony odpis aktu małżeństwa H. B. – k. 76; skrócony odpis aktu małżeństwa D. S. – k. 77; zeznania w charakterze strony E. O. – k. 469v; zeznania w charakterze strony T. C. – k. 470; zeznania w charakterze strony A. D. – k. 470-470v; zeznania w charakterze strony P. C. – k. 470v; zeznania w charakterze strony H. B. – k. 470v; zeznania w charakterze strony D. S. – k. 471).

A. C. (1) utrzymywał się z renty oraz dorywczych prac w rolnictwie. Przed śmiercią prowadził wspólne gospodarstwo domowe z żoną T. C., która znajdowała się na utrzymaniu męża. Obecnie T. C. utrzymuje się z renty rodzinnej w wysokości około 800 zł miesięcznie oraz pomocy dzieci. T. C. głęboko przeżyła śmierć męża, przez rok korzystała ze wsparcia psychologa. Negatywne emocje związane ze śmiercią A. C. (1), utrzymywały się u powódki przez okres około roku. Wsparciem dla powódki była w tym czasie terapia psychologiczna oraz dzieci. Powódka w dalszym ciągu kultywuje pamięć o mężu, odczuwa stratę osoby bliskiej z którą przez kilkadziesiąt lat prowadziła wspólne życie.

Z rodzicami w jednym budynku mieszkalnym stanowiącym dom jednorodzinny zamieszkiwała i w dalszym ciągu zamieszkuje najmłodsza córka A. D. wraz z mężem oraz małoletnim synem. Powódka nie pracuje zawodowo, zajmuje się wychowaniem dziecka oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego. Powódka była zżyta z ojcem z którym na co dzień przebywała, spożywała posiłki, prowadziła wspólne rozmowy, spędzała święta. Nagła śmierć A. C. (1) była dla powódki dużym przeżyciem emocjonalnym. Powódka utraciła jedną z najważniejszych osób w swoim życiu, na której pomoc zawsze mogła liczyć. Powódka nie korzystała z pomocy psychologa. Koncentrowała się na wspieraniu matki, co pozwalało jej przebrnąć przez najtrudniejszy okres bezpośrednio po śmierci ojca.

H. B. wyprowadziła się z domu rodzinnego w 1993 r. Powódka jest zamężna, posiada trójkę dzieci, pracuje zawodowo osiągając miesięczne dochody w wysokości około 1 600,00 zł. Powódka posiadała bardzo dobre relacje z ojcem, odwiedzając go kilka razy w miesiącu, spędzając wspólnie święta, uroczystości rodzinne, zawsze mogła liczyć na pomoc ojca. Śmierć A. C. (1) była ciężkim przeżyciem dla powódki, z którym powódka zmagala się przez okres około pół roku.

D. S. pozostaje w związku małżeńskim od 1993 r., ma trójkę dzieci. Wyprowadziła się z domu rodzinnego kilka lat przed śmiercią ojca. Obecnie mieszka w domu jednorodzinnym obok matki. Powódka utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych. D. S. utrzymywała bardzo dobre relacje z ojcem, z którym widywała się i rozmawiała niemal codziennie,

zawsze mogła liczyć na jego pomoc i wsparcie. Niespodziewana śmierć ojca wstrząsnęła emocjonalnie powódką. Przedmiotowy stan rzeczy utrzymywał się przez okres około 6 miesięcy.

E. O. pozostaje w związku małżeńskim od 1992 r., ma dziesięcioro dzieci. Mieszka w domu jednorodzinnym obok matki. Powódka nie pracuje zawodowo, prowadzi gospodarstwo domowe i wychowuje dzieci. E. O. miała dobre relacje z ojcem z którym widywała się niemal codziennie, zawsze mogła liczyć na jego wsparcie. Powódka bardzo przeżyła śmierć ojca. Przez kilka miesięcy miała problemy ze snem, starała się skupić na wychowaniu dzieci oraz wspieraniu matki

P. C. założył własną rodzinę w 2003 r., posiada dwójkę dzieci. Mieszka nieopodal domu rodzinnego. Powód osiąga miesięczne dochody w wysokości około 1 400,00 zł. Powód posiadał z ojcem dobre relacje, odwiedzał go przynajmniej raz w tygodniu, spędzał wspólnie czas, zbierał grzyby, wędkował, zawsze mógł liczyć na jego pomoc. Śmierć ojca wstrząsnęła powodem, który nie mógł uwierzyć i pogodzić się ze stratą osoby bliskiej. Wsparciem dla powoda w okresie żałoby była rodzina (dowód: historia choroby T. C. – k. 438-443; rodzinne fotografie – k. 78-79; zeznania E. W. – k. 468v-469; zeznania A. W. – k. 469; zeznania w charakterze strony T. C. – k. 470; zeznania w charakterze strony A. D. – k. 470-470v; zeznania w charakterze strony P. C. – k. 470v; zeznania w charakterze strony H. B. – k. 470v; zeznania w charakterze strony D. S. – k. 471; oświadczenia powodów o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania – k. 25-53).

W dniu 29 grudnia 2014 r. Prokuratura Rejonowa w S. skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko M. K. oskarżonej o to, że: w dniu 07 lipca 2014 r., na drodze krajowej (...), w miejscowości Ł. przyczyniła się do zaistnienia wypadku drogowego, nieumyślnie naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki C. (...) o nr rej. (...) i jadąc w kierunku miejscowości B., podczas manewru wyprzedzania kierującego rowerem A. C. (1), nie zachowała należytej ostrożności i bezpiecznego odstępu od wyprzedzanego rowerzysty, w wyniku czego A. C. (1) poniósł śmierć na miejscu zdarzenia tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k. Akt oskarżenia oparto poza materiałami zabezpieczonymi na miejscu zdarzenia także na opiniach biegłych sądowych, stwierdzających, iż zasadniczą przyczyną wypadku było zachowanie kierującego rowerem A. C. (1), zaś oskarżona jedynie przyczyniła się do wypadku. Biegli w ramach dostępnego materiału dowodowego nie posiadali wyjaśnień kierującej samochodem osobowym, która odmówiła ich składania, nie odnotowano w opiniach dokładnego miejsca zdarzenia z uwzględnieniem znaków poziomych na jezdni oraz faktu braku działania sygnalizatora dźwiękowego w samochodzie osobowym. Biegli przyjęli kilka możliwych wariantów przebiegu wypadku, nie wykluczając zasadniczego przyczynienia się do zdarzenia kierującej samochodem osobowym (dowód: akt oskarżenia – k. 131-132 [w] aktach II K 471/14; pismna opinia biegłego sądowego z zakresu mechaniki samochodowej i ruchu drogowego – k. 77-97 [w] aktach II K 471/14; zeznania biegłego R. W. – k. 161v-162 [w] aktach II K 471/14; uzupełniająca opinia biegłego sądowego R. W. – k. 165-168; pismna opinia P. A. – k. 196-207 [w] aktach II K 471/14).

Posiadacz pojazdu marki C. (...) o nr rej. (...), w momencie zdarzenia ubezpieczeniowego posiadał polisę OC u pozwanego (okoliczność bezsporna).

Pismem z 16 lutego 2015 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwot po 150 000,00 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku śmierci A. C. (1) (dowód: kopia wezwania do zapłaty z 16 lutego 2015 r. – k. 297-299v).

(...) z siedzibą w S. działający przez Oddział w P. przyjął odpowiedzialność za szkodę na osobie powstałą w wyniku śmierci A. C. (1). W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego (zebranie wywiadu środowiskowego i rodzinnego, przeprowadzenie symulacji przebiegu wypadku) pozwany przyznał powodom następujące świadczenia z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę:

1. decyzją z 29 października 2014 r. przyznał A. D. kwotę 22 000,00 zł, wypłacając powódce wobec uznania przyczynienia się poszkodowanego w 80% do powstania szkody - kwotę 4 400,00 zł,

2. decyzją z 27 lutego 2015 r. przyznał T. C. kwotę 25 000,00 zł, wypłacając powódce wobec uznania przyczynienia się poszkodowanego w 80% do powstania szkody – kwotę 5 000,00 zł,
3. decyzją z 27 lutego 2015 r. przyznał H. B. kwotę 15 000,00 zł, wypłacając powódce wobec uznania przyczynienia się poszkodowanego w 80% do powstania szkody – kwotę 3 000,00 zł,
4. decyzją z 27 lutego 2015 r. przyznał P. C. kwotę 15 000,00 zł, wypłacając powodowi wobec uznania przyczynienia się poszkodowanego w 80% do powstania szkody – kwotę 3 000,00 zł,
5. decyzją z 27 lutego 2015 r. przyznał E. O. kwotę 15 000,00 zł, wypłacając powódce wobec uznania przyczynienia się poszkodowanego w 80% do powstania szkody – kwotę 3 000,00 zł,
6. decyzją z 27 lutego 2015 r. przyznał D. S. kwotę 15 000,00 zł, wypłacając powódce wobec uznania przyczynienia się poszkodowanego w 80% do powstania szkody – kwotę 3 000,00 zł (okoliczności bezsporne; dowód: odpisy decyzji pozwanego – k. 58-62v; akta postępowania likwidacyjnego – k. 214-428).

Wyrokiem z 15 października 2015 r. Sąd Rejonowy w S. II Wydział Karny uniewinnił M. K. od czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia (dowód: wyrok z 15 października 2015 r. – k. 225 [w] aktach II K 471/14).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych w treści uzasadnienia oryginałów, kopi i odpisów dokumentów, prywatnych, urzędowych, załączonych do akt niniejszej sprawy oraz znajdujących się w załączonych aktach karnych II K 471/14. Strony nie podważały materiału dowodowego w postaci dokumentów, dlatego też Sąd włączył je do podstaw orzekania, uznając je za wiarygodne.

Czyniąc ustalenia faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia, Sąd oparł się również na opinii biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków A. A.. Oceniając rzeczoną opinię techniczną, Sąd doszedł do wniosku, iż została ona sporządzona z najwyższą starannością, zgodnie z określoną tezą dowodową w różnych wariantach możliwego przebiegu zdarzenia ubezpieczeniowego przy wykorzystaniu dostępnych w aktach śledztwa dowodów oraz w odróżnieniu od dowodów dostępnych w ramach procesu karnego zeznań kierującej samochodem osobowym biorącym udział w wypadku – M. K.. Na podstawie tychże informacji, wiedzy zawodowej, znajomości zasad fizyki i dynamiki biegły odtworzył najbardziej prawdopodobny przebieg zdarzenia z 07 lipca 2014 r. Wobec zastosowanych szerokich metod badawczych (przy dostępnym materiale dowodowym), wyczerpującego opisanie materiału dowodowego na podstawie którego wywiedziono poszczególne wnioski, logicznej argumentacji stosowanej przez biegłego, Sąd nie znalazł podstaw do podważenia treści tejże opinii. Przedmiotowe opracowanie specjalistyczne nie było również kwestionowane przez strony niniejszego postępowania.

Ustalając zakres krzywdy doznanej przez powodów Sąd posiłkował się zeznaniami świadków: E. W., A. W., a także przesłuchanych w charakterze strony powodów. Pochylając się nad przedmiotowymi osobowymi źródłami dowodowymi należy skonstatować, iż zeznania świadków oraz powodów były szczerze oraz spontaniczne. Świadkowie potwierdzili, iż rodzina C. od zawsze pozostawała bardzo zżyta ze sobą, szczególnie członkowie rodziny zawsze się wspierali, spędzali wspólnie czas. Niemal wszyscy członkowie rodziny zamieszkiwali w jednej miejscowości bezpośrednio obok matki i ojca bądź w niedalekim sąsiedztwie. Na marginesie należy zaznaczyć, iż zażyłe i utrzymujące się mimo zakładania przez poszczególne dzieci własnych rodzin relacje z ojcem, potwierdza także znajdujący się w aktach postępowania likwidacyjnego wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracowników pozwanego. W tym stanie rzeczy Sąd nie miał uzasadnionych podstaw do podważania zeznań ww. świadków oraz zeznań powodów złożonych w charakterze strony. Reakcje opisywane przez poszczególne członków rodziny A. C. (1), pozostawały adekwatne do zachowań osób bliskich w normalnie funkcjonujących rodzinach, w przypadku niespodziewanej i tragicznej w swoim przebiegu śmierci najbliższego członka rodziny.

Za wiarygodne w zakresie skontrolowanym przez biegłego sądowego ds. rekonstrukcji wypadków drogowych, Sąd uznał także zeznania M. K., jedyne go naoczny świadek spornego zdarzenia, a zarazem uczestnika zdarzenia.

Sąd zważył, co następuje.

Roszczenia powodów zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Zasad odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia drogowego z 07 lipca 2014 r. upatrywać należy w art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. w zw. z art. 822 § 1 i 4 k.c. Na kanwie niniejszego postępowania, pierwszorzędną kwestią wymagającą wyjaśnienia, pozostawało to, czy do powstania spornych szkód osobowych doszło, jak utrzymuje pozwana z wyłącznej winy poszkodowanego A. C. (1) i w związku z tym pozwany ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności gwarancyjnej za skutki przedmiotowego zdarzenia drogowego, czy też w rachubę wchodzi jedynie przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody.

Pozwany utrzymywał, iż wobec wyroku uniewinniającego kierującą samochodem osobowym marki C. (...) – M. K., za wyłącznie winnego powstania szkody uznać należy kierującego rowerem A. C. (1). Zwrócić należy jednakże uwagę, iż zgodnie z art. 11 k.p.c. jedynie ustalenia wydane w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Wyrok karny uniewinniający albo umarzający postępowanie karne nie jest zatem wiążący dla sądu cywilnego. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem nie pozostaje jednak całkowicie obojętny dla postępowania dowodowego w postępowaniu cywilnym, gdyż podlega rozważeniu na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. (zob. m.in. wyrok SN z 18 kwietnia 1978 r., IV PR 90/78, LEX nr 8096; uchwała SN [7] z 22 października 1974 r., III PZP 20/74, LEX nr 1755). Samo tego typu orzeczenie sądu karnego stanowi bowiem dokument urzędowy, o którym mowa w art. 244 § 1 k.p.c. Domniemanie wynikające z dokumentu urzędowego jest jednakże domniemaniem wzruszalnym (art. 252 k.p.c.).

Na kanwie niniejszego postępowania ustalenia wynikające z sentencji prawomocnego wyroku uniewinniającego kierującą pojazdem mechanicznym napędzanym za pomocą sił przyrody zostały obalone. Postępowanie dowodowe wykazało, iż do zdarzenia drogowego z 07 lipca 2014 r. doszło w przeważającej części z winy kierującej samochodem osobowym – M. K.. W odróżnieniu od postępowania karnego, biegłemu sądowemu z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych udało się ustalić dokładny, najbardziej prawdopodobny przebieg całego zdarzenia, w tym najistotniejszą z punktu widzenia możliwości oceny zachowania uczestników zdarzenia okoliczność w postaci dokładnego miejsca najechania przez samochód osobowy na tył roweru którym poruszał się A. C. (1). Z poczynionych ustaleń wynika, iż nie sposób przypisać A. C. (1) wyłącznej z winy w powstaniu szkody na osobie. Przesłanka egzoneracyjna na którą powoływał się pozwany wynikająca z art. 435 § 1 in fine k.c., nie ma zastosowania w niniejszym postępowaniu. Zachowanie poszkodowanego A. C. (1) podlegało jedynie ocenie pod kątem dyspozycji art. 362 k.c.

Z przyczynieniem się poszkodowanego do wystąpienia szkody mamy do czynienia wówczas, gdy w rozumieniu przyjętego w k.c. związku przyczynowego zachowanie się poszkodowanego może być uznane za jedno z ogniw prowadzących do ostatecznego skutku w postaci szkody - a jednocześnie za przyczynę konkurencyjną do przyczyny przypisanej osobie odpowiedzialnej, bowiem skutek następuje tutaj przez współdziałanie dwóch przyczyn, z których jedna "pochodzi" od zobowiązanego do naprawienia szkody, a druga od poszkodowanego. Do okoliczności wynikających z art. 362 k.c., można zaliczyć, nieprawidłowość zachowania poszkodowanego, porównanie stopnia winy obu stron, specyficzne cechy osobiste poszkodowanego, stopień rozeznania w zasadach prawidłowego postępowania, rozmiar doznanej krzywdy, przebieg wypadku, rozmiar i waga uchybień po stronie poszkodowanego (zob. m.in. wyrok S.A. w Warszawie z 07 czerwca 2018 r., V ACa 465/17, LEX nr 2524897; wyrok S.A. w Warszawie z 10 maja 2018 r., V ACa 1317/17, LEX nr 2503368). Zaznaczenia wymaga także w kontekście wykładni powołanego przepisu, iż o tym, czy obowiązek naprawienia szkody należy ograniczyć ze względu na przyczynienie się, a jeżeli tak, to w jakim stopniu, decyduje sąd w ramach sędziowskiego wymiaru odszkodowania w granicach wyznaczonych przez art. 362 k.c.

W ocenie Sądu, poszkodowany A. C. (1) przyczynił się do powstania szkody w 40%. Postępowanie dowodowe wykazało, iż do zderzenia pojazdu mechanicznego, napędzanego za pomocą sił przyrody z poruszającym się po drodze publicznej rowerem doszło na skutek dwóch, pozostających ze sobą niedozwolonych zachowań uczestników ruchu drogowego. Zasady poruszania się pojazdów mechanicznych oraz innych pojazdów i pieszych po drogach publicznych, reguluje ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (zob. art. 1 ust. 1 ustawy).

W myśl przedmiotowego aktu prawnego kierujący pojazdem jest obowiązany przed wyprzedzaniem upewnić się w szczególności, czy ma odpowiednią widoczność i dostateczne miejsce do wyprzedzania bez utrudnienia komukolwiek ruchu (art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy), a ponadto zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza bezpieczny odstęp od wyprzedzanego pojazdu lub uczestnika ruchu. W razie wyprzedzania roweru, wózka rowerowego, motoroweru, motocykla lub kolumny pieszych odstęp ten nie może być mniejszy niż 1 m (art. 24 ust. 2 ustawy). Zgodnie natomiast z Rozporządzeniem Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych, określającego znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym, ich znaczenie i zakres obowiązywania - linia podwójna ciągła, oznaczona symbolem (P-4), oznacza zakaz przejeżdżania przez tę linię i najeżdżania na nią (§ 86 ust. 4 Rozporządzenia).

Kierujący pojazdem może zmienić kierunek jazdy lub zajmowany pas ruchu tylko z zachowaniem szczególnej ostrożności. Kierujący pojazdem jest obowiązany zbliżyć się: do prawej krawędzi jezdni - jeżeli zamierza skręcić w prawo; do środka jezdni lub na jezdni o ruchu jednokierunkowym do lewej jej krawędzi - jeżeli zamierza skręcić w lewo (art. 22 ust. 1 i 2 ustawy). Kierujący pojazdem jest obowiązany zawczasu i wyraźnie sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu oraz zaprzestać sygnalizowania niezwłocznie po wykonaniu manewru (art. 22 ust. 5 ustawy).

Mając na uwadze treść powołanych przepisów, a także wynik postępowania dowodowego, Sąd za wiodącą przyczynę zdarzenia z 07 lipca 2014 r., uznał niedozwolone z punktu widzenia przepisów ruchu drogowego zachowanie kierującej pojazdem mechanicznym, która jak wynika z ustaleń biegłego sądowego, rozpoczęła manewr wyprzedzania rowerzysty (poruszającego się wówczas jeszcze prawidłowo, przy prawej krawędzi jezdni) w warunkach braku możliwości wyprzedzenia innego pojazdu poruszającego się tym samym pasem ruchu, wynikającej ze znaku poziomego P-4 podwójnej linii ciągłej, niepozwalającej z uwagi na ograniczoną szerokość pasa ruchu, pojazdu mechanicznego na wyprzedzenie poruszającego się w tym samym kierunku rowerzysty z zachowaniem bezpiecznego, co najmniej 1 - metrowego odstępu.

Prawidłowa technika jazdy samochodu osobowego w zaistniałej sytuacji drogowej, z punktu widzenia zasad poruszania się po drogach publicznych, powinna polegać na dostosowaniu przez kierującą samochodem osobowym M. K. prędkości swojego pojazdu do prędkości poruszającego się w tym samym kierunku roweru, którym poruszał się poszkodowany A. C. (1), przemieszczenie się za pojazdem jednośladowym do końca podwójnej linii ciągłej i po rozpoczęciu znaku poziomego P-1 linia pojedyncza przerywana, dokonanie manewru wyprzedzenia rowerzysty z zachowaniem wymogów wynikających z wyżej cytowanych przepisów. Zastosowanie przez kierującą samochodem osobowym powyższej techniki jazdy, pozwoliłoby na uniknięcie wypadku, nawet w przypadku nagłej i niesygnalizowanej zmiany toru jazdy przez poruszającego się rowerem A. C. (2).

Mimo, że M. K. naruszyła wskazane zasady poruszania się po drogach publicznych, nie sposób przypisać jej wyłącznej winy w powstaniu spornej szkody. Drugim elementem stanu faktycznego, było bowiem także nieprawidłowe zachowanie samego poszkodowanego, który bez uprzedniej sygnalizacji dokonał nagłej zmiany kierunku jazdy od prawej krawędzi jezdni do jej środka w celu skrętu w lewo, w sytuacji, gdy poruszający się za nim pojazd znajdował się w odległości nieco ponad 20 metrów, co przy prędkości z którą poruszała się M. K. (dozwolonej w terenie niezbudowanym), uniemożliwiało jej podjęcie manewrów obronnych, gdyż od momentu zmiany kierunku jazdy przez rowerzystę do zderzenia upłynęło niespełna 1,6 sekundy. W rezultacie samochód osobowy znajdujący się częściowo na pasie do jazdy na wprost, a częściowo na przeciwległym pasie ruchu, uderzył prawą częścią czoła pojazdu w tylne koło roweru, którym poruszał się A. C. (1). Gdyby poszkodowany zachował należyłą ostrożność, tudzież z odpowiednim wcześniejszym wyprzedzeniem zasygnalizował pozostałym uczestnikom ruchu planowany manewr, do zdarzenia by nie doszło.

Zważywszy na fakt, iż kierująca pojazdem miała lepszy wgląd w sytuację na pasie ruchu znajdującym się przed nią (słońce z tyłu), dostrzegła rowerzystę ze znacznej odległości, z odpowiednim wyprzedzeniem mogła zaplanować manewr wyprzedzania, ocenić czy z uwagi na podwójną linię ciągłą, ograniczoną szerokość pasa oraz wymóg zachowania co najmniej 1 - metrowego odstępu możliwe jest bezpieczne wykonanie manewru wyprzedzenia

rowerzysty – Sąd przyjął, iż M. K. ponosi winę w 60% zaś poszkodowany A. C. (1) w 40%. Biegły przyjął stopień przyczynienia się do zdarzenia w proporcjach 70% do 30%. Sąd nie był jednakże po pierwsze związany przedmiotową sugestią, a po wtóre biegły nie wziął, w ocenie Sądu, pod rozwagę w dostatecznym stopniu, iż osoba poruszająca się rowerem po drodze publicznej w terenie niezabudowanym w którym dopuszczalna prędkość wynosi 90 km/h, przez co czas na podjęcie reakcji przez kierowców pojazdów mechanicznych jest krótszy aniżeli w terenie zabudowanym, winna dla własnego bezpieczeństwa podejmować i sygnalizować manewry drogowe z dużo większym wyprzedzeniem czasowym oraz upewnić się o możliwości ich wykonania z większą uwagą.

Poza sporem pozostawało natomiast, iż w przypadku potwierdzenia odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanego, roszczenia wywodzone przez powodów, jako członków najbliższej rodziny poszkodowanego opierały się na art. 446 § 4 k.c. Unormowanie zawarte w cytowanym przepisie stanowi wyjątek od zasady, że roszczenia odszkodowawcze służą jedynie osobom, przeciwko którym był skierowany czyn niedozwolony. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekomensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, niewątpliwie zmierza do zaspokojenia szkody o charakterze niemajątkowym. Niedający się ściśle wymierzyć charakter owej krzywdy sprawia, że ustalenie stosownej sumy nastęrcza trudności. Według ugruntowanej linii orzeczniczej, którą Sąd w pełni podzielana, na wysokość zadośćuczynienia (rozmiar krzywdy) mają wpływ takie okoliczności jak: dramatyzm doznań bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarła, rodzaj i intensywność więzi łączącej poszkodowanego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci, wiek poszkodowanego (zob. m.in. wyrok SN z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254). Zaprezentowane wyliczenie jest przykładowe, dla przyznania zadośćuczynienia nie jest też konieczne, aby wystąpiły wszystkie wymienione okoliczności. Różne też może być ich natężenie. Należało nadto mieć na uwadze, że zadośćuczynienie powinno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, tak aby nie doszło do deprecjacji krzywdy, którą ma łagodzić.

Pochylając się nad roszczeniami zgłaszanymi w niniejszym postępowaniu przez poszczególnych powodów, należy skonstatować, iż śmierć A. C. (1) w sposób najbardziej dotkliwy wpłynęła na T. C.. Powódka pozostawała z poszkodowanym w wieloletnim związku małżeńskim (ponad 40 lat). Małżonkowie prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, założyli rodzinę, wychowywali wspólnie dzieci. Na A. C. (1) spoczywał również obowiązek utrzymania rodziny, zapewnienia sobie i żonie niezbędnych środków utrzymania. Śmierć męża spowodowała załamanie powódki, która mimo wsparcia ze strony dzieci przez następne 12 miesięcy nie potrafiła sobie poradzić ze stratą osoby bliskiej, wymagała terapii psychologicznej.

Całokształt ujawnionych w toku niniejszego postępowania okoliczności, uzasadnia w ocenie Sądu przyznanie T. C. zadośćuczynienia na łącznym poziomie 100 000,00 zł, co przy uwzględnieniu ustalonego przez Sąd stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody, wypłaconej przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego kwoty zadośćuczynienia w wysokości 5 000,00 zł, uprawniało Sąd do zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki świadczenia w wysokości 55 000,00 zł (100 000 zł x 60% - 5 000 zł).

W przypadku dzieci zmarłego A. C. (1), Sąd w oparciu o wynik postępowania dowodowego uznał, iż krzywda powodów: P. C., D. S., H. B., E. O. doznana w wyniku śmierci ich ojca pozostaje na zbliżonym poziomie. Wskazani powodowie w momencie śmierci ojca od lat nie mieszkali już w domu rodzinnym, posiadali własne rodziny, dzieci. Powodowie z racji bliskiego miejsca zamieszkania, często widywali się z ojcem z którym pozostawali w dobrych relacjach. Nie zmienia to jednakże faktu, iż w momencie wypadku byli już osobami w średnim wieku, od dłuższego czasu prowadzącymi własne gospodarstwa domowe, żyjącymi własnymi sprawami i problemami. Emocje i proces żałoby wywołany śmiercią A. C. (1), który w chwili wypadku miał 65 lat, nie przekraczały w przypadku P. C., D. S., H. B., E. O. reakcji dorosłych członków rodziny, obserwowanych w związku z nagłą śmiercią osoby bliskiej. Powodowie po kilku miesiącach żałoby, problemów ze snem i samopoczuciem, pogodzili się ze śmiercią ojca. Elementem który wpłynął na proces adaptacji po

stracie osoby bliskiej było jak zgodnie wskazywali wszyscy powodowie, wzajemne wsparcie rodzeństwa, wspieranie matki a także poświęcenie się wychowywaniu własnych dzieci.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, iż w przypadku ww. powodów zadośćuczynieniem pieniężnym odpowiednim do złagodzenia poczucia krzywdy doznanej w wyniku śmierci ojca są świadczenia w kwotach po 60 000,00 zł. Zadośćuczynienie we wskazanej wysokości spełnia, w ocenie Sądu, przywołane kryteria, a poza tym ze względu na osiągnięte przez powodów dochody, jest sumą odczuwalną ekonomicznie. Uwzględniając stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody oraz kwoty wypłacone już poszczególnym powodom w toku postępowania likwidacyjnego Sąd przyznał:

- a. P. C. kwotę 33 000,00 zł (60 000 zł x 60% - 3 000 zł),
- b. D. S. kwotę 33 000,00 zł (60 000 zł x 60% - 3 000 zł),
- c. H. B. kwotę 33 000,00 zł (60 000 zł x 60% - 3 000 zł),
- d. E. O. kwotę 33 000,00 zł (60 000 zł x 60% - 3 000 zł).

W przypadku powódki A. D., Sąd uznał, iż odpowiednią kwotą do zrekompensowania powódce krzywdy wywołanej śmiercią ojca będzie świadczenie na łącznym poziomie 70 000,00 zł. W odróżnieniu od pozostałych zstępnych A. C. (1), powódka w momencie śmierci ojca miała niespełna 30 lat, w dalszym ciągu mieszkała z poszkodowanym i matką, prowadząc z nimi wspólne gospodarstwo domowe. Także staż małżeński i rodzicielski powódki był krótszy aniżeli w przypadku pozostałych powodów. Mając powyższe na względzie, Sąd uznał, iż więzi rodzicielskie między poszkodowanym a powódką były silniejsze aniżeli w przypadku pozostałych zstępnych poszkodowanego. Uwzględniając stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody, a także otrzymane przez powódkę w toku postępowania likwidacyjnego świadczenie, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz A. D. kwotę 37 600,00 zł (70 000 zł x 60% - 4 400 zł).

O odsetkach ustawowych od zasądzonych od pozwanego na rzecz powodów kwot zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, orzeczono na podstawie art. 817 § 1 i 2 k.p.c., art. 14 ust. 2 u.u.o. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz od dnia 01 stycznia 2016 r.

Zważywszy, iż powodowie przed wydaniem przez pozwanego decyzji w postępowaniu likwidacyjnym wzywali ubezpieczyciela do zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwot w wysokości mieszczącej się w ramach zgłoszonych w niniejszym postępowaniu roszczeń, zaś ubezpieczyciel swoimi decyzjami z dnia 29 października 2014 r. (w przypadku A. D.) oraz 27 lutego 2015 r. (w przypadku pozostałych powodów) nie uwzględnił zgłaszanych roszczeń w pełnej wysokości, rozstrzygnięcie o odsetkach od dnia następnego po dniu wydania ww. decyzji pozwanego było uzasadnione.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz art. 113 u.k.s.c.

Koszty procesu należało rozdzielić w zakresie w jakim każda ze stron wygrała i uległa w procesie. Z uwagi na rodzaj współuczestnictwa procesowego powodów (formalne) należało to zrobić w stosunku każdy z powodów z pozwanym.

I tak koszty procesu powódki T. C. sprowadzały się do opłaty od pełnomocnictwa – 17 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego – 7.200 zł. Koszty procesu pozwanego kształtowały się tak samo. W związku z tym, że powódka wygrała w 55 % a pozwany w 45%, koszty należne powódce to 3.969,35 zł a pozwanemu 3.247,65 zł. Różnicę w tych kwotach należało zasądzić na rzecz powódki (punkt 8 wyroku). W związku z tych, że w/w powódka była zwolniona z kosztów sądowych w całości, w zakresie w jakim pozwany uległ w procesie, należało pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od pozwu (45% z 5000 zł = 2.750 zł).

Co do kosztów procesu powoda P. C. sprowadzały się one do kosztów opłaty od pełnomocnictwa – 17 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od pozwu – 500 zł (w pozostałym zakresie powód został od kosztów

sądowych zwolniony). Koszty procesu pozwanego to koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika oraz opłaty od pełnomocnictwa – łącznie 7.217 zł. Powód wygrał w 41,25% a pozwany w 58,75%, więc koszty należne powodowi to 3.183,26 zł (41,25% z 7.717 zł), a koszty należne pozwanemu to kwota 4.239,99 zł (58,75% z 7.217 zł). Różnicę w tych kwotach zasądono na rzecz pozwanego (punkt 9 wyroku). W związku z tym, że w/w powód był zwolniony z kosztów sądowych w części (ponad kwotę 500 zł), w zakresie w jakim pozwany uległ w procesie, należało pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od pozwu (41,25% z 3.500 zł = 1.443,75 zł).

Co do kosztów procesu powódki D. S. sprowadzały się one do opłaty od pełnomocnictwa – 17 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika – 7.200 zł. Koszty procesu pozwanego sprowadzały się do kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanego – 7.200 zł. W związku z tym, że powódka wygrała 41,25 % a pozwany w 58,75%, koszty należne powodce to kwota 2.977,01 zł a koszty procesu należne pozwanemu to kwota 4.230 zł. Różnicę w tych kwotach zasądono na rzecz pozwanego (punkt 10 wyroku). W związku z tym, że w/w powódka była zwolniona z kosztów sądowych w całości, w zakresie w jakim pozwany uległ w procesie, należało pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od pozwu (41,25% z 4000 zł = 1.650 zł).

Co do kosztów procesu powódki A. D. sprowadzały się one do kosztów zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika – 7.200 zł. Koszty procesu pozwanego sprowadzały się do kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanego – 7.200 zł. W związku z tym, że powódka wygrała 47 % a pozwany w 53 %, koszty należne powodce to kwota 3.391,99 zł a koszty procesu należne pozwanemu to kwota 3.816 zł. Różnicę w tych kwotach zasądono na rzecz pozwanego (punkt 11 wyroku). W związku z tym, że w/w powódka była zwolniona z kosztów sądowych w całości, w zakresie w jakim pozwany uległ w procesie, należało pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od pozwu (47 % z 4000 zł = 1.880 zł).

Co do kosztów procesu powódki H. B. sprowadzały się one do kosztów zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika – 7.200 zł, opłaty od pełnomocnictwa – 17 zł, opłaty od pozwu – 1000 zł (łącznie 8217 zł). Koszty procesu pozwanego sprowadzały się do kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanego – 7.200 zł. W związku z tym, że powódka wygrała 41,25 % a pozwany w 58,75 %, koszty należne powodce to kwota 3.389,51 zł a koszty procesu należne pozwanemu to kwota 4.230 zł. Różnicę w tych kwotach zasądono na rzecz pozwanego (punkt 12 wyroku). W związku z tym, że w/w powódka była zwolniona z kosztów sądowych w części, tj. ponad kwotę 1000 zł, w zakresie w jakim pozwany uległ w procesie, należało pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od pozwu (41,25 % z 3000 zł = 1.237,50 zł).

Co do kosztów procesu powódki E. O. sprowadzały się one do opłaty od pełnomocnictwa – 17 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika – 7.200 zł. Koszty procesu pozwanego sprowadzały się do kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanego – 7.200 zł. W związku z tym, że powódka wygrała 41,25 % a pozwany w 58,75%, koszty należne powodce to kwota 2.977,01 zł a koszty procesu należne pozwanemu to kwota 4.230 zł. Różnicę w tych kwotach zasądono na rzecz pozwanego (punkt 13 wyroku). W związku z tym, że w/w powódka była zwolniona z kosztów sądowych w całości, w zakresie w jakim pozwany uległ w procesie, należało pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od pozwu (41,25% z 4000 zł = 1.650 zł).

Koszty procesu w pozostałym zakresie (nie opisanym wyżej) sprowadzały się do 2 zaliczek na biegłego sądowego (1.500 zł i 1.367,40 zł – k.609) z których zostało pokryte wynagrodzenie biegłego k. 587. Biorąc za podstawę sumę roszeń powodów, wygrali oni w 44,92% a pozwany wygrał w 55,08%. Z uwagi na brak możliwości rozliczenia wyżej wskazanych kosztów procesu poniesionych przez pozwanego w relacji każdy z powodów – pozwany, rozliczono te koszty łącznie w relacji wszyscy powodowie – pozwany, biorąc za podstawę stopień w jakim strony uległy i wygrały w procesie (55,08% z sumy 1.500 zł i 1.367,40 zł) (punkt 14 wyroku).

Pozostałe, tymczasowo wyłożone przez Skarb Państwa koszty sądowe, to koszty wynagrodzenia biegłego za sporządzenie opinii: 397,32 zł – k.634 i 541,62 zł oraz koszty stawiennictwa świadka – 358,80 zł – k.479. Łącznie stanowiło to kwotę 1.297,74 zł z tego od powodów solidarnie na rzecz Skarbu Państwa należało pobrać kwotę 714,80 zł (55,08% z 1.297,74 zł) a od pozwanego kwotę 582,94 zł (44,92% z 1.297,74 zł). Do kosztów sądowych które należało

pobrać od pozwanego należało zaliczyć kwotę 10.611,25 zł – nieuiszczone opłaty sądowe od pozwów, wyliczoną w sposób jak wyżej (2750 zł+1443,75 zł+1650 zł+1880zł+1237,50 zł+1650 zł). Łącznie dało to kwotę 11.194,19 zł (punkty 15 i 16 wyroku).

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpisy wyroku z uzasadnieniem doręczyć według wniosków (2).